

betragte disse endnu ikke anlagte Baner som et halvt Aktiv. Det er Noget, som man med en god Villie nogenlunde kan forsøre at gjøre for de bestaaende østjydske Baners Vedkommende, men jeg tror ikke, at de vil lade sig overføre paa de vestjydske Baner. De Herre ville, altsaa se at hele den Betragtning, som hviler paa disse Baner som et Aktiv, ikke kan stille sig paa samme Maade som mig, som den stiller sig for de herredes Talere, som de have haft Ordet. Jeg tror, at det ogsaa vil skjønnes, naar man nærmere vil undersøge den Forhold, i som Talen her er om, at hvad den i sin Tid bevirkede, at man besluttede sig til at gaa ind paa dem, ingenlunde har Hensynet til, at de skulde kunne bære sig og give noget Udbytte, men derimod Hensynet til den Nytte, som de i Dyrigt kunde have for Landet. Der som jeg maa fastholde den Tanke, som jeg tilstaa, at jeg maatte vi jo have bestemt sig os meget hermed i Rigsdagen, ikke har fundet modsig af Noget, der er afgaaet dybt ind paa dette Spørgsmaal, saar det, som sagde den, at vi ikke med Nette kunne overføre de Betragtninger, som med den vds. Det kunne gjøres gjældende med Hensyn til de østjydske Baner, ogsaa paa de vestjydske Baner.

De samme erede Medlem talte idernast om, eller rettere sagt, han gjorde Indvending imod, at jeg havde forlangt, at de Udgifter i Anledning af hvilke de sidste Kreditbeviser ere stiftede, skulde bæres af den nuværende Slægt, og han mente, at jeg lige saa godt kunde forlange, at den nuværende Slægt skulde bære alle Udgifterne ved den sidste ulykkelige Krig. Vi komme her meget ligesind paa det meget stort og betydningsfuldt Spørgsmaal, med Spørgsmaal, der derhos i det Gifelte er særdeles vanskeligt at afgjøre. Næmlig Spørgsmaalet om den Grændse indenfor hvilken vi Udgifter skal bæres, og indenfor hvilken vi ikke skal bære dem. Naar man maa gaa bort fra at betragte Spørgsmaalet som et Spørgsmaal om en Formueomsætning, og naar man maa erkende, at Begrebet om en Formueomsætning ikke er nærværende Tilfælde kan fastholdes, naar at man maa betragte den Udgift, hvordom der er Tale, som anvendt til Almennytte, saaledes som af Gr. Udgif-

terne til Veianlæg kunne siges, at være, saa man maa søge Afgjørelsen af om Udgiftem skal bæres af den nuværende Slægt eller af den følgende, paa et ganske andet Punkt, dog jeg tror, at jeg ingenlunde giver mig ud for, at kunne give nogen Regel, som skulde have Almengyldighed og, saaledes, kunde tjene til Vejledning i hvert enkelt Tilfælde, at man maa sige, at vi her i Landet, baade tidligere og efterat vi have faaet en lovgivende og bevillende Forsamling, have fulgt det System, at, naar den paagjældende Udgift ikke havde nogen meget betydelig Størrelse, saa maatte det i det Hele taget paalægges den nuværende Slægt at bære den. Jeg har allerede tidligere omfort Vejudgifterne som et Eksempel, isaa Henseende, der er fuldkomment klart, og jeg skal endnu tillade mig at anføre det andet Tilfælde, hvor der netop heller slet ikke kunde blive Spørgsmaal om noget egentligt Aktiv, eller om noget Udbytte af Anlægget. Vi besluttede i 1858, at anlægge en meget betydelig Befæstning, nemlig Søbefæstningen ved Sjøbenhavn. Udgiften hertil var anslaaet til 4 Millioener, og den blev paa Virkeligheden, udført billigere, men den kostede dog en temmelig betydelig Sum. Denne Befæstning blev nu beløst af vore løbende Udgifter, og jeg tror, at vi gjorde det deri. Vi maa, som sagt, gaa ud fra det System, at enhver saadan Udgift, naar den ikke er af en særdeles overvældende Størrelse, skal bæres af dem, der beslutte den, og som have den egentlige Ansvarlighed for, at den bliver besluttet. Thi ellers komme vi let ind paa et System, hvor vi ikke tilstrækkelig komme til at føle og mærke det Ansvar, der er forbundet med at fatte Beslutningen. Det er netop det Farlige ved at afgjøre Gjæld og ved at opspise Aktiver, at man bliver uafvendig med Hensyn til at beslutte store Udgifter. Der kan være Udgifter, som ere saa store og af en saadan Betydning, og tillige saa trykkende, at man ikke kan og billykvis ikke bør paalægge sig selv, at bære dem i Nutiden. Men saa længe Udgifterne holde sig indenfor disse moderate Grændser, saa længe bør vi ogsaa sige, jeg selv afholde dem, og ikke skyde dem over paa den følgende Tid. Ellers komme vi ind paa et System, hvor vi